

FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTiques I DE SOCIOLOGIA

LLICENCIATURA: CIÈNCIES POLÍTiques I DE L'ADMINISTRACIÓ

ASSIGNATURA: 25277 HISENDA PÚBLICA - 6 crèdits (4,5 ECTS)

DURADA: Segon semestre

CURS: Tercer

CURS ACADÈMIC: 2006/2007

I. OBJECTIUS FORMATIUS DE L'ASSIGNATURA

Al finalitzar l'assignatura l'alumne serà capaç de:

- Explicar i analitzar el paper del sector públic a les economies modernes. Per això ha de conèixer i ser capaç d'analitzar tant els fonaments de les intervencions públiques com els diferents instruments per executar aquestes intervencions.
- Utilitzar un conjunt d'instruments per realitzar una aproximació rigorosa a les qüestions relacionades amb el disseny i l'avaluació de les polítiques públiques.
- Analitzar els principals programes de despesa pública, com ara la Seguretat Social, la sanitat, l'educació i les ajudes a la vivenda. Aquest anàlisi hauria d'anar des de les justificacions per la seva existència fins la discussió de possibles vies de reforma, passant per un anàlisi detallat del seu funcionament i els seus efectes en termes tant d'eficiència com d'equitat.
- Raonar per què aquesta assignatura té un paper fonamental en la formació d'un llicenciat en Ciències Polítiques i de l'Administració.

II. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES A DESENVOLUPAR:

Per exemple:

- Habilitats de comunicació, tant oral com per escrit.

- Capacitat de síntesi (hi ha bastants referències bibliogràfiques recomanades, i sovint és imprescindible consultar-les).
- Adquisició de nous coneixements tant científics com de caràcter pràctic.
- Treball en grup, tant a classe com mitjançant els fòrums del Campus Virtual.
- Autonomia a l'hora de lliurar els exercicis (es poden resoldre i discutir en grup, però cadascú ha de redactar i lliurar el seu).
- Capacitat d'investigació per trobar informació necessària per resoldre els problemes plantejats.

III. METODOLOGIES DOCENTS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE

- a) Estratègies d'Ensenyament-Aprentatge: cada setmana docent es treballarà un tema del programa. De les tres sessions setmanals, una serà pràctica i es dedicarà a l'aplicació dels coneixements adquirits en les dues sessions teòriques, que seran bàsicament classes magistrals participatives, així com en les tutories.
- b) Activitats que realitzaran els alumnes: cada setmana han de resoldre i lliurar un petit treball pràctic sobre cada tema del programa desenvolupat. El treball es planteja en la sessió pràctica setmanal, es resolen tots els dubtes que es plantegen i es proporciona l'orientació bibliogràfica necessària que a més a més es penja al Campus Virtual. La idea és que es facin grups de discussió de cada exercici, encara que cadascú ha de fer el seu lliurament de manera individual i mitjançant el Campus Virtual en el transcurs de la setmana següent al plantejament. A més a més es fan dos pràctiques presencials (s'han de resoldre i lliurar el mateix dia individualment), les dates de les quals són anunciades des de començament del curs. Es valora també la assistència a les sessions de classe (tant teòriques com pràctiques).

IV. CONTINGUTS I BIBLIOGRAFIA

Bloc I: Fonaments

0.- Introducció

Àmbit d'estudi de l'economia del sector públic: vessants positiva i normativa. Funcions i delimitació del sector públic a les economies mixtes. Grans trets de l'evolució del sector públic a Espanya a partir de 1975; comparació amb altres països occidentals.

1. Justificacions de la intervenció pública a l'economia (I): eficiència

L'optimalitat en el sentit de Pareto: concepte i requisits. Primer Teorema Fonamental de l'Economia del Benestar. Falles del mercat: monopoli, béns col·lectius, externalitats, informació imperfecta, mercats incomplets.

2. Justificacions de la intervenció pública a l'economia (II): equitat. La redistribució de la renda

Assignació versus redistribució. Conceptes d'equitat o justícia: l'utilitarisme, Rawls, redistribució Pareto-òptima. Els límits a la redistribució: eficiència, equitat i incentius. Transferències en efectiu versus transferències en espècie. La mesura de la desigualtat i la redistribució.

3. Elecció col·lectiva

El problema de l'elecció col·lectiva. La votació majoritària com a regla d'elecció col·lectiva, i la seva problemàtica. Teorema del votant del mig. Intercanvi de vots. El teorema de la impossibilitat d'Arrow. Models positius de comportament del sector públic, amb especial referència al model de Niskanen.

Bloc II: La despesa pública: teoria i avaluació de programades de despesa

4. Béns col·lectius i externalitats

Definició de bé col·lectiu. Condicions d'eficiència en el seu subministre. L'equilibri de Lindahl. El problema del "free rider".

Definició i tipus d'externalitats. Remeis públics a les externalitats: impost pigouvià, subsidis, regulació.

5. Anàlisi Cost-Benefici

Fonaments metodològics de l'ACB a l'economia del Benestar. Identificació dels costos i beneficis socials generats per un projecte. Avaluació en termes monetaris dels beneficis i costos considerats: la problemàtica dels intangibles. Criteris de decisió. L'elecció de la taxa de descompte. Risc i incertesa. Consideracions distributives.

Bloc III. Anàlisi de Polítiques: l'Estat del benestar

6. L'educació

L'estructura de l'educació a Espanya. Perquè l'estat proveeix l'educació? Fallides de mercat en el camp educatiu. Educació i equitat. L'assignació de fons públics dedicats a l'educació. La reforma de l'educació. L'ajut públic a les escoles privades. L'educació superior.

7. La sanitat

Arguments a favor de la intervenció de l'estat en el finançament, la provisió i la regulació de l'assistència sanitària. L'equitat en la sanitat. L'assegurança mèdica i el problema del risc moral. Funcionament i reformes en la forma en la que es subministra i finança la sanitat.

8. L'habitatge

Arguments a favor de la intervenció de l'estat en el finançament, la provisió i la regulació de l'habitatge. Fallides de mercat. Habitatge i equitat. El funcionament del mercat de l'habitatge: determinants de l'oferta i la demanda. La política pública d'habitatge a Espanya: instruments i finançament.

9. La Seguretat Social

L'estructura del sistema de la Seguretat Social. La seguretat social, l'assegurança privada i les fallides de mercat. Riscs socials, selecció adversa i risc moral. Pensions com a béns preferents. Problemes als que s'enfronta el sistema de la Seguretat Social. Canvi econòmic i canvi demogràfic. Seguretat social i polítiques de lluita contra la pobresa.

Referències bibliogràfiques bàsiques:

- ALBI, E., GONZÁLEZ-PÁRAMO, J.M., ZUBIRI, I., (2004), Economía Pública I, Ariel Economía, Barcelona.
- ROSEN, H.S., (1987), Manual de Hacienda Pública, Ariel, Barcelona.
- STIGLITZ, J.E., (1988), La Economía del Sector Público, A. Bosch, Barcelona.

A més a més, es facilitarà bibliografia complementària per a cada tema en el transcurs del curs.

V. AVALUACIÓ

L'avaluació del curs es farà per suma de les qualificacions de tots els exercicis puntuables que s'han de lliurar durant el curs. Es planteja el lliurament de 10 exercicis pràctics setmanals no presencials (es lliuren al Campus Virtual) amb una qualificació màxima de 0,5 punts cadascú, i dos exercicis teòrics presencials (que s'han de resoldre i lliurar el mateix dia) amb una puntuació màxima de 3 punts cada un d'ells. D'aquesta manera, la puntuació total màxima es d'onze punts, i es demana un mínim de 5.0 per superar l'assignatura.